

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ
ФІНАНСІВ

підготовки доктора філософії
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-наукової програми Фінанси і кредит

Силабус вибіркового освітнього компонента МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ підготовки доктора філософії галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок за освітньо-науковою програмою Фінанси і кредит

Розробник: Карлін М. І., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми

Олена СТАЩУК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	07 Управління та адміністрування 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Фінанси і кредит Третій (освітньо-науковий)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 4/120		Рік навчання <u> 1 </u>
		Семестр <u> 1 </u>
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні
		Самостійна робота 88 год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП: КАРЛІН МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: +38 (067) 306-97-40

E-mail: Karlin.Nicholas@vnu.edu.ua.

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітній компонент «Методи та інструменти модернізації публічних фінансів» належить до переліку вибірових дисциплін циклу загальної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на формування в аспірантів системи компетентностей щодо розуміння фінансово-економічних відносин, що виникають з приводу формування, використання та модернізації публічних фінансів на всіх рівнях; на розуміння основних доходів та витрат Державного бюджету України та бюджетів органів місцевого самоврядування; на з'ясування проблем та напрямів реформування податкової системи; що допоможе аспірантам-фінансистам отримати відповідні компетенції та навички.

Пререквізити. Знання з фінансів та/або фінансів, загальні та фахові знання, отримані на попередніх рівнях вищої освіти.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме підготовці дисертаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. Знання із даного освітнього компонента можуть бути використані під час майбутньої роботи у закладах вищої освіти, в фінансових органах, в органах державного управління та місцевого самоврядування, а також при написанні роботи на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Мета і завдання освітнього компонента. На основі з'ясування теоретичних засад функціонування системи публічних фінансів у розвинутих країнах виявити конкретні методи та інструменти модернізації використання цих коштів в Україні.

Завданнями освітнього компонента:

- з'ясування теоретичних основи формування, використання та модернізації публічних фінансів у розвинутих країнах та в Україні;
- виявлення конкретних інструментів модернізації публічних фінансів в Україні на державному та місцевому рівнях;
- вміння оцінити ефективність заходів з реформування публічних фінансів в умовах війни Росії проти України.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Фахові компетентності (ЗК)

ФК 1. Здатність проводити та представляти самостійні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання.

ФК 2. Здатність виявляти, ставити, вирішувати проблеми теоретичні та практичні проблеми та генерувати нові наукові ідеї в сфері суспільних фінансів та фінансової безпеки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

ФК 5. Здатність до здобуття глибоких обґрунтованих знань, зокрема засвоєння фундаментальних постулатів та парадигм, досліджень та розробок вітчизняних та зарубіжних науковців у сфері фінансів, банківської справи та страхування в сучасних умовах розвитку фінансової системи.

Програмні результати навчання

ПРН 6. Вміти самостійно виявляти та досліджувати актуальні проблеми суспільних фінансів та фінансової безпеки, визначати механізми їх вирішення, а також застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері фінансів, банківської справи та страхування та у викладацькій практиці.

ПРН 9. Мати глибокі знання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, засвоїти основні постулати, парадигми та концепції розвитку сучасної фінансової науки для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні передових світових досягнень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та отримання нових знань

4. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семінари	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю*/ Бали
Тема 1. Інструментарій державного перерозподілу фінансів. Необхідність модернізації Бюджетного кодексу України	26	2	4	18	2	ДС/14,3
Тема 2. Методи, інструменти та принципи оподаткування у демократичних країнах та особливості їх використання в	26	2	4	18	2	ДС/14,3

Україні						
Тема 3. Модернізація фінансування освітньої, наукової та культосвітньої сфер в Україні	23	2	2	18	1	ДС/14,3
Тема 4. Модернізація фінансування охорони здоров'я, туризму та рекреаційних закладів в Україні	23	2	2	18	1	ДС/14,3
Тема 5. Удосконалення фінансування ЗСУ, правоохоронних органів, органів державного управління та місцевого самоврядування	22	2	2	16	2	ДС/14,3
Залік						100
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу по кожній темі та навчальної літератури з переліку рекомендованої викладачем літератури відповідно до структури навчальної дисципліни. Контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних, семінарських та індивідуальних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань.

Теми для самостійного опрацювання:

1. Публічні фінанси в період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (4 год).
2. Функціонування публічних фінансів на українських землях в період польсько-литовської та козацької доби (4 год).
3. Функціонування публічних фінансів на українських землях в складі Російської імперії (4 год).
4. Функціонування публічних фінансів на українських землях в складі Австрійської та Австро-Угорської імперій (4 год).
5. Функціонування публічних фінансів на українських землях в складі Польщі.
6. Публічні фінанси в Україні в 1917-1922 рр. (4 год).
7. Публічні фінанси в Україні в період існування СРСР (4 год).
8. Публічні фінанси в умовах існування незалежної України (з 1991 р.) (4 год).
9. Проблеми та шляхи удосконалення формування публічних доходів в Україні (4 год).
10. Проблеми та шляхи удосконалення використання публічних видатків в Україні (4 год).
11. Визначення поняття «безпека публічних фінансів» та її складових (2 год)
12. Бюджетна безпека України та її індикатори (2 год).
13. Податкова безпека України та її індикатори (2 год).
14. Боргова безпека України та її індикатори (2 год).
15. Особливості використання коштів Державного бюджету України під час війни Росії проти нашої країни (4 год).

16. Особливості використання коштів місцевих бюджетів в Україні під час війни Росії проти нашої країни (4 год).

17. Форми фінансової допомоги демократичних країн Україні під час війни Росії проти нашої країни (4 год).

18. Форми фінансової допомоги міжнародних організацій Україні під час війни Росії проти нашої країни (4 год).

19. Фінансові аспекти плану відбудови економіки України після завершення війни Росії проти України (4 год).

20. Особливості залучення «зелених» інвестицій для відбудови України (4 год).

21. Методологія аналізу удосконалення діяльності Бюро економічної безпеки (4 год).

22. Інструментарій оптимального розподілу так званого військового ПДФО (4 год).

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати поставлені завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка здобувач має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню поточних завдань. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання здобувачів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування (в тому числі з використанням мобільних гаджетів), втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки "Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в навчальній та науковій діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки" (<http://surl.li/andjme>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущення лекційних та практичних занять дозволяється лише за наявності поважної причини (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)), навчання може відбуватися за індивідуальним графіком за погодженням із деканом факультету з використанням можливостей електронних курсів на платформі Office 365 (Microsoft Teams) за погодженням із викладачем. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку

викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової оцінки не дозволяється. Заборгованість за поточним оцінюванням повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до заліку. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з поточного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/uggkhu>).

Визнанню підлягають такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Якщо здобувач освіти успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він може отримати без складання заліку. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом цієї освітньої компоненти. Така оцінка виставляється в день проведення заліку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Якщо здобувач отримав остаточну оцінку нижчу за 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Питання для підсумкового контролю:

- 1.Методологія аналізу фінансової науки як економічної умови діяльності держави.
- 2.Місце і роль публічних фінансів у функціонуванні держави.
- 3.Методи визначення публічних фінансів та їх структури в історичній перспективі.
- 4.Еволюція фінансової науки про публічні фінанси.
- 5.Нові тенденції у фінансовій науці та публічних фінансах після Другої світової війни
- 6.Необхідність заснування держави і роль в цьому процесі публічних фінансів.
- 7.Економічна теорія конституції та теорія соціально-економічної поведінки.
- 8.Фінансові інструменти втручання держави в економіку: різні погляди на цей процес.
 - 9.Методика прийняття фінансових рішень у демократичних країнах та їх вплив на публічні фінанси.
 - 10.Методика, інструменти та правила перерозподілу ВВП.
 - 11.Методи та інструменти прийняття оптимального бюджету.
 - 12.Оптимум Парето і модернізація публічних фінансів.
 - 13.Трактування бюджетної політики сучасною фінансовою наукою.
 - 14.Бюджетні переговори в малих групах.
 - 15.Бюджет за прямої демократії.
 - 16.Бюджет в умовах представницької демократії.
 - 17.Методологія визначення масштабів державної активності.
 - 18.Квота суспільних витрат у народногосподарському балансі як інструмент оптимізації бюджетних витрат.
 - 19.Методологія аналізу зростання публічних фінансів за прямої демократії.
 - 20.Пояснення зростання публічних витрат за допомогою моделі представницької демократії.
 - 21.Методи обмеження зростання публічних фінансів в розвинутих країнах.
 - 22.Методи обмеження зростання публічних фінансів в Україні в умовах війни Росії проти України.
 - 23.Принципи оподаткування як інструмент обмеження економічної експансії держави.
 - 24.Принцип платоспроможності.
 - 25.Принцип еквівалентності.
 - 26.Оподаткування в історичній ретроспективі.
 - 27.Методологія визначення об'єктів оподаткування в демократичних країнах в сьогоденнішніх умовах.
 - 28.Теорії оподаткування, висунуті представниками економіки добробуту.
 - 29.Теорія Левіафан-оподаткування.
 - 30.Теорія демократичного оподаткування і публічні фінанси.
 - 31.Теорія еволюційного оподаткування.
 - 32.Прибутковий податок з громадян в демократичних країнах і в Україні.
 - 33.Корпоративний податок в демократичних країнах і в Україні.
 - 34.Податок на додану вартість в демократичних країнах і в Україні.
 - 35.Акциз в демократичних країнах і в Україні.
 - 36.Податок на майно в демократичних країнах і в Україні.
 - 37.Податок на землю в демократичних країнах і в Україні.
 - 38.Сутність державного боргу та методологія визначення його оптимального розміру.
 39. Інструментарій обмеження зростання державного боргу в демократичних країнах.
 - 40.Вплив пандемії коронавірусу та війни в Україні на зростання державного боргу у демократичних країнах у 2020 - 2023 рр.

41. Соціальне забезпечення як одна з проблем демократичного суспільства.
42. Пенсійне страхування як політичний інструмент в демократичному суспільстві.
43. Модернізація фінансування дошкільної і шкільної освіти в Україні.
44. Модернізація фінансування вищої освіти України та можливі шляхи їх вирішення.
45. Модернізація фінансування культосвітніх закладів в Україні з урахуванням досвіду країн ЄС.
46. Інструменти модернізації державного управління і фінансування охорони здоров'я в Україні.
47. Необхідність і труднощі запровадження страхової медицини в Україні.
48. Проблеми запровадження державного медичного страхування в Україні.
49. Модернізація фінансування розвитку фізичної культури і спорту в Україні.
50. Напрямки реформування фінансування рекреаційних закладів та туризму.
51. Проблеми фінансування соціального забезпечення у постсоціалістичних країнах-членах ЄС: досвід для України.
52. Проблеми фінансування соціального забезпечення в Україні в сучасних умовах та можливі шляхи їх вирішення.
53. Напрями удосконалення формування та використання державних цільових фондів соціального спрямування в Україні.
54. Об'єднання територіальних громад: фінансові позитиви і негативи.
55. Особливості фінансування національної оборони.
56. Особливості фінансування органів державного управління.
57. Особливості фінансування органів місцевого самоуправління.
58. Функції Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення його діяльності.
59. Функції територіальних підрозділів Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення їх діяльності.
60. Функції Державної податкової служби та напрями удосконалення її функціонування.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси [Електронне видання]: навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
2. Карлін М. І. Публічні фінанси країн Європейського Союзу [Електронне видання]: навчальний посібник. Луцьк. 2024. 217 с.
3. Карлін М. І., Кошкіна К. О. Публічні закупівлі: проблеми і перспективи. Актуальні проблеми розвитку фінансів, банківської справи та страхування: монографія. Одеса: Гельветика, 2023. С. 118 – 151.
4. Гринчишин І. М. Добробут територіальної громади: фінансове забезпечення в умовах нової парадигми регіонального розвитку: монографія. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України», 2020. 380 с.
5. Карлін М. І., Проць Н. В., Проць В. І. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування: концептуалізація, практика та пріоритети: монографія. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 252 с.

Допоміжна література:

1. Карлін М. І., Проць Н. В. Проблеми та необхідність «зеленого фінансування» у повоєнний період відбудови економіки України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том 3 (31). 2022. С. 29-36.
2. Карлін М. І. Фінансові порушення в реалізації державних закупівель і засоби їх мінімізації. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. № 2 (26). С. 87-93.
3. Карлін М. І., Проць Н. В. Проблеми та необхідність «зеленого фінансування» у повоєнний період відбудови економіки України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том 3 (31). 2022. С. 29-36.
4. Сучек С.І., Карлін М.І. Шляхи трансформації екологічного оподаткування в Україні в контексті євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/745>
5. Karlin M., Batiuk O. Fiscal decentralization in the countries of the Visegrad group and Ukraine: a comparative analysis. *Visegrad jornal on human rights*. № 1. 2021. S. 155-162.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
4. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/about>
5. Прозорро. Публічні закупівлі. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk>